

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сценічний костюм та основи сценографії

для студентів 1 курсу
галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
освітнього рівня перший (бакалаврський)
освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія

Київ - 2019

Розробник: Вітковський В.В., доцент кафедри хореографії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Вітковський В.В., доцент кафедри хореографії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії

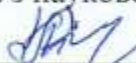
Протокол від «30» серпня 2018 року № 1

Голова засідання кафедри Медвідь Т.А.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія (за видами) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 30.08. 2018 р.

Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) Медвідь Т.А.

Робочу програму перевірено
 __. __. 20__ р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20 19/20 н.р. (підпис) Медвідь Т.А. (ПІБ) «29» серпня 20 19 р., протокол № 1

На 20 __/20__ н.р. _____ (______). «__» _____ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

На 20 __/20__ н.р. _____ (______). «__» _____ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

На 20 __/20__ н.р. _____ (______). «__» _____ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

1. Опис предмета навчальної дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання
	Денна
Вид дисципліни	обов'язкова дисципліна
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 кредити 120 годин
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	28
Форма семестрового контролю	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є вивчення особливостей сценічного костюму; побудови сцени та сценічного оформлення.

Завдання курсу:

- сформувати поняття про особливості сценічного костюму та його значення в хореографічному мистецтві;
- визначити місце історичного костюму серед театральних костюмів;
- навчити розрізняти регіональні особливості національних костюмів;
- прищепити навички створення сценічного костюму з урахуванням особливостей хореографічної композиції.

У результаті вивчення студенти здобувають наступні компетентності:

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання з особливостей побудови сцени у оформленні хореографічної композиції;
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність бути критичним і самокритичним;
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- Здатність здійснювати ефективний комунікативний процес.

Фахові компетентності:

- Здатність за допомогою отриманих знань з історії костюму та законів композиції танцю оформлювати танцювальні номери;
- Здатність усвідомлювати роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин;
- Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури;
- Здатність розуміти теорію та практику хореографічного мистецтва, усвідомлювати його як специфічне творче відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах;
- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної);
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах;
- Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності;

- Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції;
- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва і т. ін.) в процесі створення хореографічного твору, його реалізації і презентації;
- Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу;
- Здатність створювати ескізи костюмів власної хореографічної композиції.

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- Володіти знаннями в галузі історії костюма та сценічного оформлення, і використовувати їх з метою визначення виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту;
- Визначати хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрямки, стилі хореографії;
- Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- Визначати місце хореографії в системі міждисциплінарних зв'язків з метою ствердження національної самосвідомості та ідентичності;
- Сприймати інформацію, творчо її переосмислювати та застосовувати в процесі виробничої діяльності;
- Володіти принципами створення та оформлення хореографічного твору;
- Застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності відповідно до конкретних виробничих обставин;
- Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у різноманітних фестивалях і конкурсах;

Навчання з дисципліни «Сценічний костюм та основи сценографії» відбувається

у формі лекційних занять, семінарських занять, самостійних робіт та модульних контрольних робіт.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів, тем	Всього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна: (28)					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Сценічний костюм							
Тема 1 Театральний костюм.	14	4	2	-	-	-	8
Тема 2 Історичний театральний костюм.	14	4	2	-	-	-	8
Тема 3 Особливості національного костюму.	28	8	8	-	-	-	12
Модульний контроль	4	4					
Разом	60	16	12	-	-	-	28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сценічний костюм

Тема №1: Театральний костюм.

Лекційний модуль:

План:

1. Загальна характеристика балетного костюму.
2. Особливості балетного костюму.

Семінарське заняття:

1. Вимоги до сценічного танцювального костюму.

Модуль самостійної роботи: створити презентацію одного (на вибір) балетного костюму.

Тема №2: Історичний театральний костюм.

Лекційний модуль:

План:

1. Театральний костюм Античності (Стародавній Єгипет, Греція, Рим, Візантія).
2. Європейський сценічний костюм від епохи Середньовіччя до епохи Романтизму.

Семінарське заняття:

1. Сучасний сценічний костюм (XX – XXI століття).

Модуль самостійної роботи: написати есе на тему: «Особливості костюму головних героїв балету» (на вибір):

- «Ясон і Медея»;
- «Триста спартанців»;
- «Юлій Цезар»;
- «Клеопатра»;
- «Придворний бал»;
- «Ромео і Джульєтта»;
- «Вертеп»;
- «Сюїта басдансових танців»;
- «Комедія дель-арте»;
- «Шопеніана»;
- «Сильфіда»;
- «Валькірія»

Форма контролю: усна доповідь.

Тема №3: Особливості національного костюму.

Лекційний модуль:

План:

1. Особливості фольклорного костюму.
2. Особливості костюмів ансамблів народного танцю.

Семінарське заняття:

1. Особливості костюмів ансамблів народного танцю Білорусі, Польщі, Молдови, Болгарії, Туреччини та Угорщини.
2. Особливості костюмів ансамблів народного танцю Грузії, Румунії, Іспанії, Італії, Мексики, циганського костюму.

Лекційний модуль:

План:

1. Особливості стилізації народного костюму в балетних виставах класичної спадщини.
2. Український історичний костюм (від Трипілля до Гетьманщини).

Семінарське заняття:

1. Регіональні відмінності українського національного костюму Закарпаття, Прикарпаття, Галичини, Волині, та Полісся.
2. Регіональні відмінності українського національного костюму Поділля, Буковини, Подніпров'я, Південної України та Слобожанщини.

Модуль самостійної роботи: створити презентацію на тему: «Костюми народів світу»:

- Латиський, Естонський костюм;
- Німецький костюм;
- Шотландський костюм;
- Японський костюм;
- Китайський костюм;
- Аргентинський костюм;
- Чеський костюм.

6. Контроль навчальних досягнень
6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів одиницю	Модуль 1	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	6	6
3.	Робота на семінарських заняттях	10	6	60
4.	Виконання самостійної роботи.	5	3	15
5.	Виконання модульної роботи	25	2	50
	Разом			139

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Сценічний костюм		
Театральний костюм.	створити презентацію одного (на вибір) балетного костюму.	5
Історичний театральний костюм.	Особливості костюмів головних героїв історичних балетів	5
Особливості національного костюму.	створити презентацію на тему: «Костюми народів світу»	5
<i>Разом: 28 год.</i>	<i>Разом: 15 балів.</i>	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

На 1 змістовий модуль заплановано 2 модульні контрольні роботи.

Модульна контрольна робота №1.

Тема: Історичний театральний костюм.

Форма: письмова робота (тестування). Максимальна кількість балів – 25.

Питання:

1. Костюм стародавнього світу (Єгипет, Греція).
2. Костюм середньовічної Європи (раннє середньовіччя, романський період X-XI ст., готичний період).
3. Костюм епохи Відродження XIV – XVI ст. (Італія, Іспанія, Франція, Англія).
4. Костюм Франції, Іспанії, Англії.
5. Західноєвропейський костюм XIX ст..
6. Український костюм за регіонами.

Модульна контрольна робота №2.

Тема: Особливості національного костюму.

Форма: усне контрольне опитування. Максимальна кількість балів – 25 балів.

Питання:

1. Особливості фольклорного костюму.
2. Особливості костюмів ансамблів народного танцю Білорусі, Польщі, Молдови, Болгарії, Туреччини та Угорщини.
3. Особливості костюмів ансамблів народного танцю Грузії, Румунії, Іспанії, Італії, Мексики та циганського костюму.
4. Регіональні відмінності українського національного костюму Закарпаття, Прикарпаття, Галичини, Волині та Полісся.
5. Регіональні відмінності українського національного костюму Поділля, Буковини, Придніпров'я, Південної України та Слобожанщини.

Критерії оцінювання:

Кількість балів	Роз'яснення
23-25 балів	Студент проявив глибокі систематичні знання даної теми, проявив аналітичні здібності, навів приклади, на переважну більшість питань дав правильну відповідь, допущені помилки є незначними.
19-22	Студент знає матеріал, але допускає незначні помилки, що не впливають на загальний результат відповіді.
15-18	Студент орієнтується в питанні, проте не чітко формує структуру відповіді, допускає помилки, що порушують правильність відповіді.
10-14	Відповідь поверхнева, не змістовна.
7-9	Відповідь на примітивному рівні.
1-6	Студент не орієнтується в зазначеному питанні.

**6.4 Навчально-методична карта дисципліни
«Сценічний костюм та основи сценографії»**

Разом: 60 год.: лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I		
Назва модуля	Сценічний костюм		
Кількість балів за модуль	<i>139 балів</i>		
Теми семінарських занять	Тема 1 Театральний костюм <i>(відвідування – 1 бал)</i> <i>10 балів за роботу</i> <i>Всього – 11 бали</i>	Тема 2 Історичний театральний костюм. <i>(відвідування – 1 бал)</i> <i>10 балів за роботу</i> <i>Всього - 11 бали</i>	Тема 3 Особливості національного костюму. <i>(відвідування – 1 бал)</i> <i>10 балів за роботу</i> <i>Всього - 44 бали</i>
	<i>2 бали</i>	<i>2 бали</i>	<i>4 бали</i>
	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>
	Модульна контрольна робота № 1 <i>(25 балів)</i>		Модульна контрольна робота №2 <i>(25 балів)</i>
Разом 139 балів			

6.5 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре Добре	82-89 75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Захаржевская Р. Костюм для сцены. – М.: Сов. Россия, 1967.
2. Нанн Д. История костюма 1200-2000. – М.: «АСТ», 2009.
3. Николаева Т.А. Украинская народная одежда. Среднее Поднепровье. – Киев «Наукова думка», 1987.
4. Николаева Т.А. Украинская народная одежда. Среднее Поднепровье. – Киев «Наукова думка», 1988.
5. Стамеров К.К. «Нариси з історії костюмів» І частина. – Київ «Мистецтво», 1978.
6. Стамеров К.К. «Нариси з історії костюмів» ІІ частина. – Київ «Мистецтво», 1978.

Додаткова література:

1. Акимов В. Ф. Художник театра о своём творчестве. – М.: Искусство, 1973.
2. Захаров Р. Слово о танце. - М.: Молодая гвардия, 1979.
3. Балет. Энциклопедия (под редакцией Ю. Григоровича) – М.: Советская энциклопедия, 1980.
4. Мочанов Ю. А. Композиция сценического пространства. – М.: Просвещение, 1981.